

Pracovněprávní aktuality

(sledované období: 1. 10. 2023 – 6. 11. 2023)

JUDr. Nataša Randlová, Ph.D. / Mgr. Jakub Lejsek

Randl Partners, advokátní kancelář, s.r.o., člen aliance Ius Laboris, www.randls.com

Vyhlášené předpisy

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí, kterým se vyhláší pro účely nemocenského pojištění výše redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu platných v roce 2024

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 313/2023 Sb. dne 20. 10. 2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí na základě zmocnění v zákoně č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, vyhlásilo výše redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu (na rok 2024), a to tak, že výše první redukční hranice činí 1 466 Kč, druhá 2 199 Kč a třetí 4 397 Kč.

Zákon, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 321/2023 Sb. dne 31. 10. 2023

Novela přináší v oblasti důchodového pojištění a zákona o nemocenském pojištění především změny legislativně-technického charakteru. Podstatnější změny s přesahem do oblasti odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti spočívají v podání žádosti o důchod elektronicky a změně výplatního období z tzv. klouzavého měsíce na kalendářní měsíc.

Mění se rovněž úprava pracovního volna souvisejícího s akcí pro děti a mládež; jedná se o změnu spíše legislativně-technického charakteru, která vyčleňuje celou předmětnou problematiku do jediného paragrafu zákoníku práce (§ 203a), přináší však i určité materiální změny: výslovně určuje, že „dětmi a mládeží“ se pro tyto účely rozumí osoby mladší než 26 let, stačí rovněž, aby u právnické osoby, u níž je tato činnost vykonávána, tvořila práce s dětmi a mládeží jen podstatnou část její hlavní činnosti, nikoli aby byla její hlavní činností celou, a konečně je upravována i náhrada mzdy: ta přísluší zaměstnanci ve výši průměrného hodinového výdělku, a to za počet hodin odpovídající délce jeho stanovené nebo kratší týdenní pracovní doby, nejvýše však ve výši 1/174 průměrné mzdy v národním hospodářství dle Českého statistického úřadu za 1. až 3. kalendářní čtvrtletí minulého roku.

Přehled stavu projednávaných předpisů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 266

Stav projednávání: 1. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2023

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 292

Stav projednávání: 1. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 7. 2023

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 467

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 468

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří

Sněmovní tisk: 474

Stav projednávání: 3. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

V pracovněprávní oblasti je relevantní zejména pozměňovací návrh č. 3452 k tomuto návrhu, který se týká problematiky zaměstnaneckého programu na koupi podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem tohoto zaměstnance, za zvýhodněnou cenu. Stávající daňový režim je tímto pozměňovacím návrhem vnímán jako nevhodný a demotivující, navrhuje se proto jeho úprava v podobě odkladu zdanění příjmu, který taková koupě představuje. Zaměstnanecké akciové programy jsou v zahraničí velice časté zejména u takzvaných startupů, kdy klíčoví zaměstnanci namísto vysoké odměny dostanou podíl na rozvíjející se společnosti.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 475

Stav projednávání: 3. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 520

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 7. 2024

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 543

Stav projednávání: 2. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Senátní tisk: 183

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Do Senátu byl postoupen návrh zákona upravující některé aspekty udělování (resp. nově „vydávání“) povolení ke zprostředkování práce – zvyšuje se povinně skládaná kauce spojená s žádostí, konkretizují se případy obligatorního odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání. Rozšiřují se též případy hrazení nákladů správního řízení agenturou práce či množství informací, které agentury pravidelně oznamují Úřadu práce.

Návrh zákona o konsolidaci veřejných rozpočtů

Senátní tisk: 161

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Vládní „konsolidační balíček“, postoupený v nedávné době do Senátu, se dotýká též problematiky pracovněprávní.

Jednak zavádí daňovou progresi u daně z příjmů již od 36násobku průměrné mzdy namísto 48násobku, v podstatě srovnává daňové podmínky stravenkového paušálu a stravenek (které již nejsou daňově výhodnější), upravuje daňové zvýhodnění nepeněžitých benefitů, ruší slevu na studenta, slevu na dani za umístění dítěte („školovné“) a zpřísňuje slevu na manžela. Zaměstnavatelé též musejí ohlašovat ČSSZ zaměstnance zaměstnané na DPP, i pokud nejsou účastni pojištění, přičemž odvodová povinnost těchto zaměstnanců má nově vznikat při dosažení 25 % průměrné mzdy u jednoho

zaměstnavatele či 40 % u více zaměstnavatelů. Z tohoto důvodu bude mít zaměstnavatel další administrativní povinnosti a bude muset poskytovat další informace ČSSZ. Zaměstnanec se též nově podílí na placení odvodů na sociální zabezpečení ve výši 0,6 %. Konečně je zrušeno odsouvání podpory v nezaměstnanosti v případě odstupného, obytného či odchodného, zároveň jsou ale zpřísněny podmínky poskytování podpory při nezaměstnanosti opakované.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 168

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: Dnem následujícím po dni vyhlášení (s výjimkami)

Návrh zavádí dílčí digitalizační procesní opatření zejména v komunikaci mezi ČSSZ a Úřadem práce ČR a zároveň upravuje podmínky přiznání rodičovského příspěvku – nově by na něj byl nárok do 3 let věku dítěte (namísto 4), ale zároveň by jej bylo možno čerpat až do výše 350 000 Kč namísto 300 000 Kč.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o důchodovém pojištění

Sněmovní tisk: 567

Navrhovaná účinnost: Dnem následujícím po dni vyhlášení

Opoziční poslanci navrhují mimořádné zvýšení důchodů o 500 Kč měsíčně v rámci pravidelného zvýšení důchodů v roce 2024, a to prostřednictvím zvýšení procentní výměry.

Návrh nařízení vlády o poskytování příspěvku v době částečné práce

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: Dnem následujícím po dni vyhlášení

Návrh zákona o vstupu a pobytu cizinců (cizinecký zákon)

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2026 (s výjimkami)

Návrh zákona o sociálním podniku a o změně souvisejících zákonů

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. dnem šestého kalendářního měsíce po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 7. 2024

Předmětný návrh je transpozičním – do českého právního řádu zapracovává směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2041 ze dne 19. října 2022 o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii.

Předmětem zájmu jsou proto především dvě oblasti dle materie směrnice: minimální mzda a kolektivní vyjednávání. Z návrhů v oblasti kolektivního vyjednávání lze zmínit např. konkretizaci zákonných pravidel uzavírání kolektivních smluv či výslovné stanovení zdánlivosti těch ujednání kolektivních smluv vyššího stupně, která upravují práva z pracovněprávních vztahů zaměstnanců v menším rozsahu než kolektivní smlouvy vyššího stupně, jejichž závaznost byla rozšířena na další zaměstnavatele. V oblasti minimální mzdy je pak navrženo zavedení „měsíční minimální mzdy“ jakožto pravidelného valorizačního institutu a úprava / zrušení zaručené mzdy (zvažují se 2 varianty). Mimoto je navrhováno i zrušení povinnosti vytvářet písemný rozvrh dovolené.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh vyhlášky o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2024

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2025

Návrh nařízení vlády o úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle pracovněprávních předpisů (nařízení o úpravě náhrady)

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Cílem návrhu je zvýšit průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady za ztrátu na výděлку a náhrady nákladů na výživu pozůstalých (zvýšený podle předchozích právních předpisů), do kterého je poskytována předmětná náhrada podle zákoníku práce, a to o 360 Kč.

Předpis tak mívá zohlednit změny, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů tak, že i u zaměstnanců, kteří z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání pobírají náhradu za ztrátu na výděлку, nebo pozůstalých, kteří pobírají náhradu nákladů na výživu pozůstalých, dojde ke zvýšení fakticky pobírané částky.

Návrh nařízení vlády o úpravě náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Nad rámec pravidelného nařízení zvyšujícího předmětné náhrady přichází vláda s dalším navýšením, neboť k valorizaci průměrného služebního příjmu pro účely odškodňování služebních úrazů a nemocí z povolání dochází zpravidla se stejnou časovou účinností jako k valorizaci důchodů a od 1. ledna 2024 se předpokládá zvýšení důchodů o 360 Kč měsíčně, což je částka totožná se zvýšením dle návrhu.

Návrh nařízení vlády o úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků při výkonu vojenské základní nebo náhradní služby a výkonu vojenských cvičení, o úpravě náhrady za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků z povolání a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých (nařízení o úpravě náhrady poskytované vojákům a pozůstalým)

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrhem se sleduje zvýšení průměrných výdělků poškozených a pozůstalých, které jsou rozhodné pro výpočet náhrady za ztrátu na platu po skončení pracovní neschopnosti a neschopnosti výkonu služby, a to o 360 Kč z důvodů obdobných těm uvedeným u nařízení o úpravě náhrady.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh plánuje změnit s účinností od 1. ledna 2024 a od 1. května 2024 kvóty na žádosti o zaměstnanecké karty pro vybrané zastupitelské úřady, a to s cílem posílení pracovní migrace do ČR.